T079 BL IX (55) 1451 Căn Bản Thuyết Nhất Hữu Bộ Tỳ Nại Da Tạp Sự Q16

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 16 723

CAÊN BAÛN THUYEÁT
NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA
TAÏP SÖÏ
QUYEÅN 16

1. Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù tö: Töôøng, dao caïo toùc Ni, Khoâng maëc y laùng ñeïp, Ñöôïc ít cuõng chia ñeàu, Phaùp taåy tònh neân bieát. Duyeân khôûi taïi thaønh Thaát-la-phieät, sau khi tröôûng giaû Caáp-coâ- ñoäc cuùng tinh xaù cho Phaät vaø Taêng thì ñaïo tuïc ñeàu lui tôùi quaù ñoâng, tröôûng giaû suy nghó: “nay vöôøn chuøa bieán thaønh ñaïi loä, ta neân xaây töôøng cao chung quanh”, nghó roài lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi tuøy yù laøm. Tröôûng giaû lieàn cho xaây töôøng cao chung quanh, ñeán muøa haï trôøi möa nöôùc khoâng coù choã thoaùt neân öù ñoïng thaønh vuõng. Tröôûng giaû khi ñeán leã Phaät thaáy vieäc naøy roài suy nghó: “tröôùc ñaây ta xaây töôøng khoâng laøm coáng thoaùt nöôùc neân nöôùc öù ñoïng thaønh vuõng. Neáu Phaät cho ta laøm coáng thoaùt nöôùc thì toát”, nghó roài lieàn baïch Phaät, Phaät noùi tuøy yù laøm. Luùc ñoù traâu boø caï thaân mình hay huùc söøng vaøo töôøng laøm cho töôøng bò hö hoaïi, tröôûng giaû thaáy roài suy nghó: “ta tuy laøm töôøng nhöng chöa laøm haøng raøo goã…” cho ñeán caâu Phaät noùi tuøy yù laøm. Sau ñoù coù keû xaáu laáy troäm goã mang ñi, tröôûng giaû thaáy haøng raøo nghieâng ngaû neân xin Phaät cho laøm haøo ngoaøi haøng raøo, Phaät noùi tuøy yù laøm, tröôûng giaû lieàn laøm haøo quanh haøng raøo. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù Bí-soâ ni teân laø Ñeå leä toùc quaù daøi ñeán choã thôï caïo toùc nhôø caïo giuøm… gioáng nhö treân cho ñeán caâu Phaät cho Ni taêng ñöôïc chöùa dao caïo toùc… vaø caïo toùc cho nhau ôû choã khuaát, gioáng nhö tröôøng hôïp cuûa Taêng ôû treân. Duyeân xöù nhö treân, sau khi Phaät ñoä Nan-ñaø xuaát gia, naøng Toân-ñaø-la may phaùp y laùng ñeïp roài uûi thaät thaúng göûi tôùi cho Nan-ñaø maëc. Nan-ñaø maëc y ñeïp naøy roài mang caùi baùt thöôïng haïng

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 16 723

ñi nhanh tröôùc ñaïi chuùng, Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “do maëc y laùng ñeïp neân coù loãi naøy, töø nay Bí-soâ naøo maëc y laùng ñeïp thì phaïm toäi Vieät phaùp, vì sao, vì ñaây laø vieäc phi phaùp khoâng neân laøm”. Sau ñoù coù Baø-la-moân, cö só tín taâm ñem y laùng ñeïp ñeán cuùng cho caùc Bí-soâ, Bí-soâ khoâng thoï neân caùc cö só noùi: “khi Phaät chöa ra ñôøi, chuùng toâi xem ngoaïi ñaïo laø choã tu phöôùc; nay Phaät ra ñôøi, chuùng toâi xem caùc vò laø ñaïi phöôùc ñieàn. Vì sao caùc vò khoâng thoï vaät cuûa chuùng toâi cuùng, haù khoâng phaûi khieán chuùng toâi boû tö löông toát thuù höôùng cho ñôøi sau hay sao?”, baïch Phaät, Phaät noùi: “ñöôïc thoï nhöng thoï roài neân laøm cho maát veû laùng ñeïp cuûa y môùi ñöôïc tuøy yù thoï duïng”. Luùc ñoù Bí-soâ duøng tay chaø vuoát cuõng khoâng laøm maát ñöôïc veû laùng ñeïp, Phaät noùi: “neân ñeå nôi ñaát troáng laøm cho öôùt roài chaø vuoát”; cuõng khoâng laøm maát veû laùng ñeïp, Phaät baûo neân ngaâm nöôùc roài tuøy yù thoï duïng. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù caùc Baø-la-moân, cö só trong thaønh coù vieäc quan troïng neân hoäi hoïp trong giaûng ñöôøng ñeå cuøng baøn luaän. Coù ngöôøi noùi raèng: “Sa moân Thích töû ñöôïc lôïi döôõng roài khoâng coù chia ñeàu cho nhau, khoâng baèng ngoaïi ñaïo”, coù moät Baø-la-moân voán khoâng coù taâm tònh tín noùi: “neáu vaäy saùng mai toâi cuøng caùc vò ñeán xem thöû chuùng cuûa Sa moân Kieàu-ñaùp-ma coù chia ñeàu cho nhau hay khoâng?”, moïi ngöôøi noùi ñöôïc. Baø-la-moân naøy lieàn ñem hai taám baïch ñieäp ñeán trong röøng Theä ña ñöa cho Thöôïng toøa noùi laø cuùng cho Töù phöông taêng thoï duïng, Thöôïng toøa nhaän roài noùi: “chuùc nhaân giaû khoûa maïnh tröôøng thoï, nhaân giaû cuùng döôøng vaûi naøy chính laø trang nghieâm cho taâm, trôï giuùp cho taâm, kheùo hoä trì ñònh löïc thuø thaéng ñeå ñaéc quaû Boà-ñeà vi dieäu, ñöôïc thoï phöôùc thuø thaéng ôû coõi ngöôøi vaø coõi trôøi”, Baø-la-moân nghe roài giaû thaùi ñoä cung kính roài ra veà. Luùc ñoù Phaät baûo A-nan: “thaày ñeán baûo caùc Bí-soâ raèng: Baø-la-moân aáy ñeán chuøa cuùng vaûi laø muoán tìm khuyeát ñieåm cuûa Taêng neân caùc Bí-soâ phaûi ñem vaûi aáy chia ñeàu cho nhau, ñöôïc moät mieáng nhoû thì duøng ñeå vaù y hoaëc laøm daây nuùt hoaëc laøm khaên tay mang theo ngöôøi ñeå duøng”, A-nan vaâng lôøi Phaät ñeán baûo caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ y theo lôøi Phaät daïy phuïng haønh. Saùng hoâm sau, Baø-la-moân naøy ñöùng ôû cöûa thaønh ñoùn caùc Bí-soâ vaøo thaønh khaát thöïc ñeå hoûi thaêm: “Thaùnh giaû, xaáp vaûi toâi cuùng cho Taêng, caùc vò thoï duïng nhö theá naøo?”, moät Bí-soâ noùi: “sau khi thoï vaûi naøy, Taêng chia ñeàu cho nhau, phaàn cuûa toâi duøng ñeå vaù y”, Bí-soâ khaùc noùi: “phaàn cuûa toâi duøng laøm daây nuùt”, Bí-soâ khaùc noùi: “phaàn cuûa toâi duøng laøm khaên tay mang theo ngöôøi ñeå duøng”. Baø-la-moân nghe roài lieàn suy nghó: “nhöõng lôøi hoï luaän baøn ñeàu laø khoâng thaät, laïi coøn khinh maïn huûy baùng Sa moân Thích töû. Nay ta môùi nghieäm bieát caùc Bí-soâ laø baäc coù

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 16 725

ñaày ñuû ñöùc haïnh, coâng baèng khoâng thieân tö, ta neân ñeán ñoù xuaát gia", Baø-la-moân phaùt khôûi loøng tin roài lieàn ñi ñeán choã Phaät, ñaûnh leã roài chaép tay baïch Phaät: "Theá toân, xin cho con ñöôïc ôû trong thieän phaùp luaät xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc, thaønh taùnh Bí-soâ, tu taäp phaïm haïnh", Phaät noùi: "laønh thay, oâng coù theå phaùt taâm thaéng thöôïng naøy maø caàu xuaát gia. Baäc trí bieát roõ xuaát gia coù naêm lôïi thuø thaéng (seõ noùi roõ ôû döôùi) ... vì vaäy neân caàu xuaát gia", noùi roài Phaät baûo thieän lai Bí-soâ, Baø-la-moân lieàn ñöôïc xuaát gia trôû thaønh Bí-soâ, sieâng tu chaùnh nieäm, doõng maõnh tinh taán ... khoâng bao laâu sau ñoaïn heát phieàn naõo chöùng quaû A-la-haùn... Thích Phaïm chö thieân ñeàu cung kính. Sau ñoù Phaät baûo caùc Bí-soâ: "bieát löôïng maø thoï thí, chia ñeàu cho nhau ñöôïc lôïi ích nhö vaäy. Theá neân caùc Bí-soâ, töø nay neáu ñöôïc thöùc aên baùnh traùi duø ít cuõng neân chia ñeàu cho nhau, ñöôïc y vaät cuõng neân chia ñeàu, moät mieáng vaûi nhoû thì duøng laøm tim ñeøn". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù trong thaønh coù moät Baø-la-moân taùnh thích saïch seõ, mong caàu xuaát gia, oâng suy nghó: "neáu ôû ñaâu coù phaùp taåy tònh hôïp vôùi taâm ta thì ta seõ xuaát gia ôû choã ñoù", nghó roài ñi khaép nôi tìm. OÂng traûi qua nhöõng choã tu haønh cuûa ngoaïi ñaïo vaø Baø-la-moân, thaáy coù ngöôøi ñi ñaïi tieåu tieän xong khoâng coù taåy tònh, coù ngöôøi xuoáng ao nöôùc duøng haøng traêm cuïc ñaát ñeå taåy tònh nhöng vaãn dô baån vaø nhieàu raéc roái neân oâng khoâng vöøa yù, khoâng muoán theo hoï xuaát gia. OÂng laïi suy nghó: "ta ñaõ ñi khaép nôi xem xeùt nhöng ñeàu khoâng vöøa yù, chæ coøn choã cuûa Sa moân Thích töû laø chöa ñeán", nghó roài lieàn ñi ñeán trong röøng Theä ña. Ñuùng luùc ñoù oâng thaáy cuï thoï Xaù-lôïi-phaát ñang caàm bình quaân trì ñöïng chöøng ba thaêng nöôùc ñeán nhaø xí, thaáy roài lieàn suy nghó: "ñaây laø ñeä töû thöôïng thuû cuûa Sa moân Kieàu-ñaùp-ma, ta neân ñeán xem thaày aáy taåy tònh nhö theá naøo", nghó roài lieàn ñi theo sau. Neáu vò A-la-haùn khoâng nhaäp ñònh thì khoâng theå quaùn bieát ñöôïc taâm yù cuûa ngöôøi khaùc, luùc ñoù Xaù-lôïi- phaát thaáy coù ngöôøi ñi theo sau lieàn chaùnh nieäm quaùn saùt Baø-la-moân vì sao laïi ñi theo sau mình, lieàn quaùn bieát ngöôøi muoán tìm hieåu söï saïch seõ cuûa nình neân môùi theo sau. Toân giaû laïi quaùn ngöôøi naøy coù thieän caên hay khoâng vaø coù nhaân duyeân vôùi ai, lieàn quaùn bieát ngöôøi naøy ñôøi tröôùc coù gieo troàng thieän caên vaø coù nhaân duyeân vôùi mình. Quaùn bieát roài toân giaû lieàn xeáp phaùp y ôû treân ñaàu gioù,chæ maëc Taêng khöôùc kyø vaø haï quaàn, keá ñeå baûy cuïc ñaát vuïn, hình nhö nöûa traùi ñaøo xeáp thaønh moät haøng ôû moät beân treân gaïch ñaù, beân naøy cuõng xeáp moät haøng baûy cuïc ñaát vaø ñeå rieâng moät cuïc ñaát khaùc. Sau ñoù caàm maáy caùi laù vaø ba cuïc ñaát ñi vaøo nhaø xí nhöng khoâng ñoùng cöûa laïi, yù muoán cho Baø-la-moân nhìn thaáy. Sau khi ñaïi tieåu tieän xong, duøng laù caây chuøi saïch roài duøng tay traùi caàm cuï ñaát taåy

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 16 726

tònh choã ñaïi tieän, keá duøng moät cuïc ñaát taåy tònh choã tieåu tieän, sau cuøng duøng moät cuïc ñaát taåy tònh tay traùi. Tay phaûi luùc ñoù caàm bình nöôùc röûa

ñeán choã ñeå maáy cuïc ñaát, ñeå bình nöôùc treân ñuøi traùi nghieâng xuoáng cho chaûy nöôùc töø töø, tröôùc duøng töøng cuïc ñaát trong haøng coù baûy cuïc ñaát ñeå taåy tònh tay traùi, keá duøng töøng vieân trong haøng baûy cuïc ñaát kia ñeå taåy tònh caû hai tay ñeàu saïch roài duøng moät cuïc ñaát coøn laïi ñeå chuøi röûa bình röûa. Xong ñaâu ñoù roài ra khoûi nhaø xí, maëc phaùp y, röûa hai chaân vaøo trong phoøng duøng nöôùc saïch suùc mieäng ba laàn môùi ñi laøm vieäc khaùc. Baø-la-moân nhìn thaáy roài lieàn phaùt khôûi loùng tin saâu xa, nghó raèng: “laønh thay, phaùp thieát yeáu nhö theá, khoâng theå laøm hôn ñöôïc nöõa. Ngoaïi ñaïo duøng caû traêm cuïc ñaát khoâng baèng Thích töû chæ duøng möôøi boán cuïc ñaát”, nghó roài lieàn ñeán choã toân giaû Xaù-lôïi-phaát ñaûnh leã vaø chaép tay baïch raèng: “Toân giaû, xin cho con ñöôïc ôû trong thieän phaùp luaät xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc, thaønh taùnh Bí-soâ, tu taäp phaïm haïnh, soáng khoâng phoùng daät”, Xaù- lôïi-phaát noùi: “laønh thay Baø-la-moân, oâng coù theå phaùt taâm thaéng thöôïng naøy maø caàu xuaát gia. Nhö Phaät ñaõ daïy ngöôøi trí thaáy naêm ñieàu neân caàu xuaát gia trong thieän phaùp luaät: moät laø ta ñöôïc töï lôïi, ngöôøi khaùc khoâng coù; hai laø töï bieát mình thuoäc giai caáp haï tieän bò ngöôøi sai khieán, sau khi xuaát gia trôû laïi ñöôïc hoï cung kính taùn thaùn, leã baùi cuùng döôøng ; ba laø seõ chöùng ñöôïc Nieát-baøn voâ thöôïng; boán laø sau khi qua ñôøi seõ ñöôïc sanh leân coõi trôøi; naêm laø thöôøng ñöôïc chö Phaät, chuùng Thanh vaên vaø caùc baäc thaéng nhaân khen ngôïi. OÂng neân quaùn saùt nhöõng lôïi ích naøy, duøng taâm aân troïng xaû tuïc xuaát gia ñöôïc ñaïi coâng ñöùc”. Toân giaû noùi roài lieàn cho Baø-la-moân xuaát gia thoï möôøi hoïc xöù, keá cho thoï Caän vieân, nhö phaùp giaùo giôùi. Bí-soâ naøy chuyeân taâm tu taäp ñoaïn tröø caùc phieàn naõo, chöùng A-la-haùn, ñöôïc phaùp Voâ sanh, thoaùt ly ba coõi, taâm khoâng chöôùng ngaïi nhö tay naém hö khoâng, nhö dao caét muøi thôm, yeâu gheùt khoâng khôûi, xem vaøng vaø ñaát nhö nhau khoâng khaùc, taát caû danh lôïi ñeàu xaû boû, Thích Phaïm chö thieân thaûy ñeàu cung kính. Sau ñoù toân giaû Xaù-lôïi-phaát ñöa vò ñeä töû naøy ñeán gaëp Phaät, ñaûnh leã roài ñem vieäc treân baïch Phaät, Phaät noùi: “thaày kheùo duøng phöông tieän ñeå daãn daét chuùng sanh vaøo trong phaùp cuûa ta, nhaân vieäc naøy ta cheá neân laøm phaùp taåy tònh seõ ñöôïc voâ bieân phöôùc lôïi”. Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeàu coù nghi thænh hoûi Phaät: “do duyeân nghieäp gì maø cuï thoï Xaù-lôïi-phaát duøng vieäc thanh tònh ñeå ñieàu phuïc, nhieáp daãn Baø-la-moân kia xuaát gia vaø ñöôïc Vieân tòch?”, Phaät noùi: “khoâng phaûi chæ ngaøy nay toân giaû Xaù-lôïi-phaát môùi ñieàu phuïc ñöôïc ngöôøi kia khieán cho ñöôïc an laïc, quaù khöù cuõng ñaõ töøng duøng vieäc thanh tònh ñieàu phuïc khieán cho ngöôøi aáy boû laøm giaëc cöôùp, quy y Tam baûo, thoï trì naêm giôùi. Caùc

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 16 727

thaày laéng nghe: Thuôû xöa trong moät ngoâi laøng coù moät Baø-la-moân cöôùi vôï sanh ñöôïc moät gaùi, dung maïo ñoan nghieâm, tuoåi ñaõ lôùn nhöng vaãn coøn ôû nhaø. Vaøo moät ñeâm coù naêm traêm giaëc cöôùp vaøo trong laøng ñaùnh cöôùp, bò khaùt böùc baùch neân chuùa giaëc vaøo nhaø Baø-la-moân naøy xin nöôùc, noùi

raèng: “coù nöôùc haõy mang laïi ñaây”, coâ gaùi noùi ñôïi moät chuùt roài ñoát ñeøn leân ñeå xem nöôùc, chuùa giaëc hoûi xem caùi gì, ñaùp laø xem nöôùc, laïi hoûi coù gì ñeå xem; ñaùp laø sôï coù toùc hay coû, uoáng vaøo sanh bònh. Chuùa giaëc noùi: “ta laø giaëc cöôùp muoán haïi thoân coâ, laøm vieäc phi lyù ñaùng cho uoáng ñoäc döôïc, sôï gì coû toùc laøm cho ta bònh”, coâ gaùi nghe roài noùi keä: “Vieäc maø giaëc ñaõ laøm, Cöôùp ngang taøi vaät ngöôøi, Duø oâng coù laøm gì, Toâi vaãn haønh theo phaùp”. Sau khi bieát laø nöôùc saïch, coâ gaùi ñöa cho giaëc uoáng, chuùa giaëc uoáng nöôùc roài sanh taâm hoan hæ noùi vôùi coâ gaùi: “coâ haõy laøm em gaùi cuûa ta”, coâ gaùi noùi: “toâi khoâng caàn keû giaëc nhö vaäy laøm anh em, hoï thöôøng cöôùp ñoaït taøi vaät cuûa ngöôøi, neáu chuû cuûa taøi vaät gaëp seõ baén teân ñoäc, keû cöôùp seõ khoå ñau maø cheát, khoù noùi heát. Toâi nghe anh cheát laïi ñau khoå gaáp boäi, neáu oâng coù theå quy y Tam baûo, thoï trì naêm giôùi thì toâi seõ laøm em cuûa oâng”, chuùa giaëc oân hoøa noùi: “lôøi cuûa em gaùi noùi thaät hay, ta seõ laøm theo”, coâ gaùi lieàn noùi phaùp Tam quy nguõ giôùi khieán cho hoï sanh loøng tin, boïn giaëc nghe roài cuøng phuïng trì roài tìm ñöôøng trôû veà. Phaät baûo caùc Bí-soâ: “naøy caùc Bí-soâ, chuùa giaëc thuôû xöa chính laø Baø-la-moân ngaøy nay, coâ gaùi thuôû xöa chính laø Xaù-lôïi-phaát ngaøy nay. Thuôû xöa vì saïch neân xem nöôùc ñaõ laøm cho boïn giaëc boû vieäc aùc maø quy y; nay laïi duøng phaùp taåy tònh ñieàu phuïc, cöùu ngöôøi aáy ra khoûi soâng AÙi leân bôø Nieát-baøn, thoaùt ly bieån khoå, chöùng quaû Voâ sanh. Caùc thaày neân bieát, ñaây laø vieäc thöôøng laøm neân phaûi ñeå yù, taåy tònh nhö vaäy coù lôïi ích lôùn, laøm cho thaân tònh khieát vaø ñöôïc chö thieân cung kính. Töø nay veà sau, caùc Bí-soâ, Bí-soâ ni, Hoïc giôùi nöõ, Caàu tòch nam, Caàu tòch nöõ, OÂ-ba-saùch- ca, OÂ-ba-tö-ca, quy y nôi ta xem ta laø thaày ñeàu neân taåy tònh nhö Xaù- lôïi-phaát. Ngöôøi naøo khoâng taåy tònh nhö vaäy thì khoâng ñuôïc nhieãu thaùp haønh ñaïo, khoâng ñöôïc leã Phaät tuïng kinh, khoâng ñöôïc laøm leã ngöôøi cuõng khoâng thoï ngöôøi khaùc laøm leã, khoâng ñuôïc aên côm vaø ngoài treân giöôøng cuûa taêng, cuõng khoâng ñöôïc vaøo trong chuùng vì thaân baát tònh khoâng nhö phaùp, coù theå khieán chö thieân thaáy khoâng sanh hoan hæ, caùc chuù phaùp ñaõ trì ñeàu khoâng linh nghieäm. Ai laøm traùi thì phaïm toäi AÙc taùc; neáu ngöôøi

cuùng trai, cheùp kinh, taïo töôïng maø khoâng taåy tònh thì ñöôïc phöôùc raát ít vì khinh maïn. Saùng sôùm khoâng ñaùnh raêng thì khoâng ñöôïc aên, sau böõa tröa khoâng xæa raêng thì khoâng thaønh trai maéc toäi nhö treân. Caùc thaày neân vaâng theo lôøi ta daïy, khoâng ñöôïc töï khi doái laøm phaùp baát tònh, bieáng nhaùc phoùng daät, coù haïnh haï phaåm thì seõ ñoïa trong ba ñöôøng aùc”, caùc Bí-soâ nghe Phaät daïy baûo roài ñeàu hoan hæ phuïng haønh nhö phaùp. 2. Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù tö: Vieàn raùch neân khaâu vaù, Minh nguyeät nghe lieàn nhôù, Y chæ bieát sai bieät, Cho ba ngöôøi cuøng ngoài. Duyeân khôûi taïi vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù caùc Bí-soâ maëc y cuõ khoâng coù taâm yeâu tieác neân vieàn y ñeàu bò raùch, Phaät noùi: “neân duøng chæ khaâu vaù

laïi", caùc Bí-soâ duøng chæ khaâu ñöôøng ngang vaãn bò raùch, khaâu theâm ñöôøng doïc nöõa môùi chaéc, Phaät noùi: "neân xem y Taêng giaø chi nhö da treân thaân". Laïi coù Bí-soâ khoâng coù y khaùc neân thöôøng maëc ñaïi y, döôùi naùch chaûy moà hoâi thaám dô coù muøi hoâi, baát tònh neân y mau raùch, Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "ngay choã döôùi naùch neân may theâm neïp vaûi". Bí-soâ khoâng bieát may theâm neïp vaûi nhö theá naøo, Phaät noùi: "duøng moät mieáng vaûi roäng moät gang röôõi, daøi moät caùnh tay may thieáp leân, khoâng neân duøng maøu traéng, neân duøng hoaïi saéc", caùc Bí-soâ duøng saéc ca-sa, Phaät noùi: "khoâng neân duøng ñaù ñoû, ñaát ñoû ñeå nhuoäm (töùc laø maøu Caøn ñaø ñoû vaø ñen, sôï laøm oá maøu cuûa y khaùc). Bí-soâ may chaéc, Phaät baûo neân may sô ; Bí-soâ may neïp leân moät beân, Phaät noùi: "neân may neïp caû hai beân roài tuøy yù ñaûo ngöôïc maø ñaép maëc; neáu coù muøi hoâi neân thöôøng giaët saïch". Duyeân xöù nhö treân, coù moät Baø-la-moân cöôùi vôï chöa bao laâu sanh ñöôïc moät gaùi ñaët teân laø Minh nguyeät, tuoåi vöøa tröôûng thaønh lieàn ñöôïc ni Ñaïi theá chuû ñoä xuaát gia vaø cho thoï Caän vieân. Luùc ñoù Ñaïi theá chuû cuøng naêm traêm Bí-soâ ni ñeán choã Phaät. Ñaûnh leã roài ngoài moät beân, Phaät thuyeát phaùp xong lieàn im laëng. Ñaïi theá chuû rôøi khoûi choã ngoài cung kính chaép tay baïch Phaät: "Theá toân ñaõ thuyeát Tyø naïi da cho caùc Bí-soâ, xin haõy töø bi thuyeát cho Bí-soâ ni", Phaät noùi: "khoâng coù lyù naøo Nhö lai laïi ñích thaân thuyeát Tyø naïi da cho Bí-soâ ni, nhöng ôû trong chuùng Bí-soâ ni neáu coù ngöôøi naøo chæ nghe moät laàn maø thoï trì ñöôïc thì ta seõ thuyeát cho ngöôøi ñoù", luùc ñoù Minh nguyeät ñang ngoài trong chuùng lieàn ñöùng daäy chaép tay baïch Phaät: "Theá toân, xin haõy thuyeát cho con, con hy voïng vöøa nghe Phaät noùi lieàn laõnh ngoä", Phaät lieàn thuyeát, Minh nguyeät vöøa nghe lieàn

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 16 729

laõnh ngoä khoâng soùt. Phaät baûo caùc Bí-soâ: "chuùng Thanh vaên ni trong giaùo phaùp cuûa ta, ngöôøi vöøa nghe lieàn laõnh ngoä thì Bí-soâ ni Minh nguyeät laø baäc nhaát", Phaät suy nghó: "khoâng phaûi nôi naøo cuõng tìm ñöôïc ngöôøi nhö Minh nguyeät, ngöôøi töông tôï cuõng khoù coù ñöôïc. Vì theá caùc Bí-soâ neân thoï trì Tyø naïi da cuûa Bí-soâ ni ñeå thuyeát cho Bí-soâ ni, cuõng neân giaùo giôùi vaø traû lôøi khi ñöôïc hoûi", nghó roài lieàn baûo caùc Bí-soâ: "ta suy nghó: khoâng phaûi nôi naøo… nhö treân cho ñeán caâu traû lôøi khi ñöôïc hoûi". Nhö Phaät ñaõ daïy do nöông vaøo giôùi, truù vaøo giôùi, tu taäp theo phaùp thì ñònh hueä seõ nhö lyù töông öng. Bí-soâ ni Minh nguyeät do nöông vaøo giôùi, truù vaøo giôùi tu taäp neân ñònh hueä töông öng phaùt sanh maïnh meõ, coâ noå löïc tinh taán… chöùng quaû A-la-haùn… Thích Phaïm chö thieân ñeàu cung kính. Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeàu coù nghi thænh hoûi Phaät: "Bí-soâ ni Minh nguyeät ñaõ taïo nghieäp gì maø ñöôïc quaû dò thuïc raát thoâng tueä, coù bieän taøi lôùn, ñöôïc goïi laø baäc nhaát veà Vaên trì; xuaát gia trong Phaät phaùp, ñoaïn tröø phieàn naõo chöùng quaû A-la-haùn?", Phaät noùi: "nghieä maø Bí-soâ ni Minh nguyeät ñaõ taïo nay ñöôïc quaû dò thuïc… Caùc thaày laéng nghe: Quaù khöù caùch ñaây chín möôi moát kieáp, vaøo luùc loaøi ngöôøi

thoï taùm vaïn tuoåi, coù Phaät Tyø-baø-thi ra ñôøi ñaày ñuû möôøi hieäu, Phaät cuøng saùu vaïn hai ngaøn Bí-soâ ñi ñeán thaønh thaân tueä, truï trong röøng Thaéng hueä. Luùc ñoù trong thaønh coù moät tröôûng giaû cöôùi vôï chöa bao laâu sanh ñöôïc moät gaùi, ñeán tuoåi tröôûng thaønh, vaøo ngaøy leã tuøy yù, ngöôøi cha kính tín ñöa con gaùi ñeán chuøa cuûa Bí-soâ ni ñeå cuùng döôøng dao caïo vaø kim may. Coâ gaùi thaáy thieän söï naøy roài sanh taâm hoan hæ noùi vôùi cha: "con cuõng ñoàng tình laøm vieäc tuøy yù cho caùc Bí-soâ ni", ngöôøi cha noùi: "laønh thay, haõy laøm theo yù con", coâ gaùi lieàn ñem dao caïo, kim may vaø caùc taøi vaät khaùc daâng cuùng chö ni roài quyø tröôùc vò Thuû chuùng chaép tay phaùt nguyeän: "con nguyeän ñem thieän caên coù ñöôïc do cung kính cuùng döôøng Ni chuùng, ôû trong ñôøi vò lai con seõ ñöôïc ñaïi trí hueä, ñaïi bieän taøi, ñaày ñuû Vaên trì". Naøy caùc Bí-soâ, coâ gaùi thuôû xöa chính laø Minh nguyeät ngaøy nay, thuôû xöa do cuùng döôøng dao caïo... cho Ni chuùng neân ñöôïc thieän caên, laïi phaùt nguyeän seõ ñöôïc ñaïi trí hueä, ñaïi bieän taøi, ñaày ñuû Vaên trì neân nay ñöôïc höôûng quaû baùo naøy. Laïi nöõa, vaøo thôøi Phaät Ca-dieáp ba, ôû trong giaùo phaùp cuûa Phaät ñoù xuaát gia, tuy troïn ñôøi giöõ giôùi thanh tònh nhöng vaãn khoâng ñöôïc chöùng quaû. Thôøi ñoù Thaân giaùo sö cuûa coâ laø baäc nhaát veà Vaên trì neân tröôùc khi laâm chung coâ phaùt nguyeän: nguyeän cho con ôû ñôøi vò lai luùc con ngöôøi thoï traêm tuoåi, coù Phaät Thích ca maâu ni ra ñôøi ñaày ñuû möôøi hieäu, con seõ ñöôïc xuaát gia trong giaùo phaùp cuûa vò Phaät aáy vaø ñöôïc Phaät thoï kyù cho con laø baäc nhaát veà Vaên trì nhö Thaân giaùo sö cuûa

con. Do nguyeän löïc ngaøy xöa neân nay Minh nguyeät ñöôïc thoï quaû baùo naøy. Caùc thaày neân bieát, heã taïo nghieäp thuaän ñen thì höôûng quaû baùo ñen ... nhö tröôùc cho ñeán caâu caùc thaày neân tu hoïc nhö vaäy". Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù hai Bí-soâ moät giaø moät treû cuøng du haønh trong nhaân gian, ñi ñeán thaønh Thaát-la-phieät. Vò giaø ñi ñeán vöôøn Loäc töû maãu, vò treû ñi ñeán vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, doái tröôùc moät Bí-soâ thænh laøm thaày y chæ ñeå ôû laïi moät thôøi gian roài baïch thaày raèng: "A-giaù-lôïi-da, con ñeå y baùt ôû trong chuøa kia, xin cho con ñeán ñoù laáy veà", thaày noùi neân ñi mau veà, ñaùp: "neáu ôû ñoù khoâng coù vieäc gì thì con seõ veà ngay", noùi roài ñaûnh leã thaày ñeå ñi ñeán chuøa kia. Taêng trong chuøa ñoù tröôùc kia coù quy cheá : ai khoâng coù thaày y chæ thì khoâng ñöôïc ôû laïi duø chæ moät ñeâm. Bí-soâ naøy ñeán moät Bí-soâ caàu y chæ ñeå ôû laïi moät ñeâm, saùng hoâm sau muoán ñi veà neân tôùi phoøng thaày y chæ goõ cöûa baïch raèng: "con xin kính leã A-giaù- lôïi-da thaân töù ñaïi coù an khoâng?", ñaùp laø khoâng an, Bí-soâ naøy nghe roài suy nghó: "thaày ñang bònh maø ta boû ñi laø khoâng neân, vì vieäc naøy neân Theá toân cheá ñònh caàn phaûi y chæ ñeå chaêm soùc cho nhau. Ta neân ôû laïi chaêm soùc, khi naøo thaày laønh bònh seõ ñi", nghó roài lieàn ôû laïi chaêm soùc cho thaày ñeán khi laønh bònh môùi baïch thaày: "xin thaày coi giöõ ngoïa cuï, con muoán ra ñi", thaày hoûi coù thieáu thoán gì khoâng, ñaùp: "con khoâng thieáu gì caû, con voán khoâng ñònh ôû ñaây, chæ laø ñeán laáy y

baùt roài ñi. Vì trong taêng coù quy cheá taïm truù moät ñeâm cuõng phaûi y chæ, con sôï Taêng cheá neân caàu thaày y chæ. Thaáy thaày coù bònh, neáu con boû veà ngay laø khoâng neân, nay thaày laønh bònh, con xin töø giaõ", thaày nghe roài lieàn khen: "laønh thay cuï thoï, moân nhaân coïng truï ñoái vôùi Thaân giaùo sö vaø Quyõ phaïm sö neân chaêm soùc cho nhau, ñöôïc nhö vaäy seõ taêng tröôûng thieän phaùp nhö hoa sen leân khoûi maët nöôùc, ñaây laø vieäc thieän, con leân ñöôøng bình an, thöôøng phaûi caån thaän, chôù coù buoâng lung". Bí-soâ ñaûnh leã thaày roài ñi, daàn daàn trôû veà ñeán trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, gaëp thaày y chæ chaép tay kính leã, thaày noùi: "thieän lai cuï thoï, vì sao ôû laâu vaäy?" , Bí-soâ ñem vieäc treân baïch laïi, thaày nghe roài khen : "laønh thay cuï thoï, thaày kheùo laøm ñöôïc vieäc naøy, kính troïng chaêm soùc thaày mình töùc laø laøm cho thieän caên ngaøy ñeâm taêng tröôûng nhö hoa sen trong nöôùc". Thaày laïi suy nghó: "theo y chæ tröôùc kia hay laø cho y chæ laïi", nghó roài baïch Phaät, Phaät noùi: "coù vieäc taïm ñi ñònh trôû laïi thì neân theo y chæ cuõ, thaày khoâng caàn cho y chæ laïi". Duyeân xöù nhö treân, coù moät Bí-soâ chuyeân tu tónh löï, moät Bí-soâ khaùc ñeán caàu y chæ, Bí-soâ naøy suy nghó: "nhö Phaät ñaõ daïy thaø laøm ñoà teã chöù khoâng neân cho ngöôøi khaùc xuaát gia vaø thoï Caän vieân maø khoâng daïy baûo. Ñoái vôùi ñeä töû coïng truï ñaõ nhö vaä thì ñoái vôùi moân nhaân cuõng theá, ta

tu thieàn ñònh khoâng coù duyeân daïy baûo, ta neân ñeán nhôø vò khaùc daïy cho moân nhaân ñoïc tuïng", nghó roài lieàn ñeán gaëp moät Bí-soâ noùi: "cuï thoï, xin haõy daïy cho ngöôøi naøy ñoïc tuïng", ñaùp: "haõy cuøng giao öôùc roài toâi seõ daïy: neáu ngöôøi naøy coù thieáu thoán gì thì thaày coù theå cung caáp thì toâi seõ laøm theo lôøi thaày", Bí-soâ naøy nhaän lôøi. Sau khi daïy ñoïc tuïng ñöôïc moät thôøi gian thì moân nhaân naøy bònh, thaày y chæ giöõ lôøi höùa cung caáp cho ñeán khi laønh bònh. Sau ñoù thaày y chæ bònh, moân nhaân naøy khoâng ñeán chaêm soùc laïi, thaày bònh ba laàn, moân nhaân naøy ñeàu khoâng ñeán chaêm soùc. Khi heát bònh, thaày y chæ noùi vôùi moân nhaân naøy: "thaày haõy ñeán caàu ngöôøi khaùc y chæ", moân nhaân hoûi: "thaày cho con y chæ chính laø ban aân, con khoâng coù khuyeát ñieåm gì vì sao laïi ñuoåi con", thaày y chæ noùi: "khi thaày bònh toâi ñích thaân chaêm soùc, toâi bònh ñeán laàn thöù ba, thaày vaãn khoâng ngoù ngaøng tôùi. Thaày coù thaùi ñoä khoâng kính troïng toâi nhö vaäy, cho neân coù ai khaùc cho thaày y chæ thì thaày neân ñeán ñoù ôû", moân nhaân naøy nghe roài im laëng. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: "ñoái vôùi thaày y chæ neân cung caáp haàu haï, xem thaày nhö cha meï khoâng khaùc. Ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp". Luùc ñoù thaày daïy ñoïc tuïng bònh, ñeä töû thoï phaùp khoâng ñeán chaêm soùc; khi thaày heát bònh laïi ñeán hoïc hoûi kinh, thaày noùi: "thaày haõy ñi ñi, khi ta bònh thaày chaúng ngoù ngaøng tôùi thì ai coù theå daïy cho thaày hoïc taäp, thaày haõy tìm ñeán ngöôøi khaùc daïy baûo cho", ñeä töû thoï phaùp naøy im laëng. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: "ñoái vôùi thaày daïy ñoïc tuïng cuõng neân cung caáp chaêm soùc". Thôøi gian sau caû hai thaày y chæ vaø

daïy ñoïc tuïng ñeàu bònh, moân nhaân khoâng bieát neân cung caáp chaêm soùc cho vò naøo, baïch Phaät, Phaät noùi: “neáu coù khaû naêng thì neân cung caáp caû hai thaày, neáu khoâng coù khaû naêng thì neân cung caáp cho thaày y chæ, vì neáu khoâng coù thaày ñoïc tuïng thì ñöôïc tuøy yù ôû, nhöng neáu khoâng coù thaày y chæ thì khoâng ñöôïc ôû”. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù coù Bí-soâ ñoä ngöôøi kia xuaát gia vaø cho thoï Caän vieân roài boû ñi du haønh trong nhaân gian, khoâng cung caáp cho y thöïc vaø daïy phaùp. Ngöôøi naøy phaûi caàu vò khaùc y chæ, thaày y chæ naøy cung caáp y thöïc vaø nhö phaùp daïy baûo baèng boán nhieáp söï, ñoù laø boá thí, AÙi ngöõ, lôïi haønh vaø ñoàng söï. Vì theá neân moân nhaân naøy ñoái vôùi thaày y chæ raát yeâu kính, khoâng muoán rôøi xa. Thôøi gian sau, vò Thaân giaùo sö du haønh xong trôû veà trong vöôøn Caáp, caùc Bí-soâ treû ñeàu ñöùng daäy nghinh ñoùn, caùc Bí-soâ lôùn ñeàu chaøo hoûi thieän lai nhöng ngöôøi ñeä töû naøy laïi khoâng ñöùng daäy. Caùc Bí-soâ thaáy vaäy lieàn traùch: “vì sao thaày thaáy boån sö maø laïi khoâng ñöùng daäy nghinh ñoùn, nhö vaäy coù hôïp lyù khoâng?”, ñaùp: “vò aáy

ñoä toâi xuaát gia vaø cho thoï Caän vieân nhöng boû maëc toâi, khoâng cung caáp y thöïc vaø daïy phaùp, taïi sao toâi phaûi ñöùng daäy nghinh ñoùn?”, caùc Bí-soâ noùi: “chôù noùi lôøi naøy, nhö Phaät ñaõ daïy neáu ngöôøi naøo nhôø thaày maø ñöôïc caïo boû raâu toùc, maëc phaùp phuïc xuaát gia trong Phaät phaùp, ngöôøi naøy duø troïn ñôøi cuùng döôøng töù söï cho thaày cuõng chöa theå baùo ñöôïc aân”, ngöôøi ñeä töû naøy im laëng. Caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: “khi vöøa thaáy thaày thì ñeä töû vaø moân nhaân ñeàu phaûi ñöùng daäy. Neáu gaëp laïi Thaân giaùo sö thì lieàn xaû y chæ”. Duyeân xöù nhö treân, coù Bí-soâ cho moät Bí-soâ treû y chæ, nöûa thaùng sau ñeán ngaøy tröôûng tònh, Bí-soâ kia ñeán baïch thaày: “A-giaù-lôïi-da, con xin kính leã, con muoán laøm leã tröôûng tònh”, thaày noùi: “toâi ñaâu coù phaûi laø thaày cuûa thaày”, ñaùp: “con ñaõ caàu A-giaù-lôïi-da laøm thaày y chæ”, thaày noùi: “ngaïo maïn khoâng bieát kính troïng nhö thaày thì ai laïi cho thaày y chæ, thaày haõy tìm thaày khaùc maø y chæ”, ngöôøi naøy im laëng. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “do caùc Bí-soâ haèng ngaøy khoâng ñeán kính leã thaày ba laàn neân coù loãi naøy, töø nay moân nhaân ñeä töû ñeàu phaûi ñeán kính leã hai thaày moãi ngaøy ba laàn”. Duyeân xöù nhö treân, coù moät Bí-soâ cho moät Bí-soâ treû y chæ, nuoâi döôõng thöông yeâu nhö con. Thôøi gian sau ngöôøi naøy coù vieäc muoán ñi ñeán truù xöù khaùc neân baïch thaày: “A-giaù-lôïi-da, xin thaày coi giöõ phoøng xaù ngoïa cuï, con muoán du haønh trong nhaân gian”, thaày hoûi: “con coù thieáu thoán gì khoâng?”, ñaùp: “con khoâng coù thieáu thoán gì caû, chæ laø muoán du haønh trong nhaân gian, khoâng bao laâu seõ veà”, thaày noùi: “ñi ñeán nöûa ñöôøng neáu con coù hoái thì neân trôû veà”, ñaùp: “con xin vaâng lôøi thaày daïy”. Ngöôøi naøy ñi ñeán nöûa ñöôøng lieàn sanh hoái, suy nghó: “ta caàn gì, thaày y chæ ñeàu cung caáp cho ta ñaày ñuû, ta boû ñi nhö vaäy thaät laø khoâng neân”, nghó roài lieàn quay trôû laïi, thaày thaáy lieàn hoûi: “con boû queân vaät gì hay sao?”, ñaùp: “con khoâng coù boû queân vaät gì, chæ laø ñi ñeán nöûa ñöôøng con suy nghó: ta

caàn gì, thaày ñeàu cung caáp ñaày ñuû, vaäy coøn caàu gì nöõa maø ra ngoaøi du haønh, vì theá neân con quay trôû laïi", thaày noùi toát roài suy nghó: "neân theo y chæ tröôùc hay laø cho y chæ laïi", baïch Phaät, Phaät noùi: "neáu thaày y chæ coù taâm thöông meán moân nhaân maø moân nhaân khoâng coù taâm thöông meán thì vaãn goïi laø khoâng xaû y chæ. Neáu thaày y chæ khoâng coù taâm thöông meân maø moân nhaân coù taâm thöông meán, cuõng goïi laø khoâng xaû y chæ. Neáu caû hai coù taâm thöông meán nhau cuõng goïi laø khoâng xaû y chæ, neáu caû hai ñeàu cuøng xaû thì môùi goïi laø maát y chæ". Duyeân xöù nhö treân, coù moät Bí-soâ laøm Thuû chuùng, nhieàu Bí-soâ treû ñeán theo hoïc, moät hoâm thaày ngaõ bònh, nhöõng ngöôøi theo hoïc naøy ñeàu

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 16 733

khoâng ñeán chaêm soùc, bònh ñeán laàn thöù ba vaãn khoâng ñeán hoûi han chaêm soùc. Khi thaày heát bònh lieàn ñeán hoïc tieáp, thaày noùi: "ta bònh ñeán ba laàn maø caùc thaày ñeàu khoâng ai ñeán hoûi han chaêm soùc, ngaïo maïn nhö caùc thaày thì ai laïi daïy cho hoïc, haõy ñeán hoïc vôùi ngöôøi khaùc". Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: "neân chaêm soùc thaày daïy ñoïc tuïng". Sau ñoù hoï vì lo chaêm soùc thaày neân boû pheá vieäc tu phaùp thieän, Phaät baûo neân thay phieân nhau. Luùc ñoù coù moät Bí-soâ giaø yeáu tröôùc ñoù ñaõ ñeán caàu y chæ, Bí-soâ khaùc ñeán baùo: "ngaøy mai ñeán phieân thaày chaêm soùc", ñaùp: "sao cöù ñeán phieân toâi maõi vaäy, caùc thaày an nhaøn coøn toâi luoân tôùi phieân", Bí-soâ khaùc noùi: "ñaây laø vieäc thieän, nhö lôøi Phaät ñaõ daïy: ai chaêm soùc ngöôøi bònh laø chaêm soùc ta, thaày laø tröôïng phu toát neân tuøy hæ laøm", Bí-soâ giaø naøy chaêm soùc thaày cho ñeán khi laønh bònh roài yeâu caàu thaày daïy ñoïc tuïng, thaày noùi laø chöa ñeán phieân, laàn sau ñeán cuõng nghe thaày noùi laø chöa ñeán phieân, Bí-soâ giaø naøy noùi: "khi thaày bònh, chaêm soùc cho thaày thì ñeán phieân con ; coøn daïy cho ñoïc tuïng thì laïi chöa ñeán phieân. Thaày ôû laïi maïnh khoûe, con xin ñi ñeán nôi khaùc", thaày noùi: "khoan haõy ñi, thaày caàn gì ta ñeàu seõ ñaùp öùng", Bí-soâ naøy im laëng. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: "ñoái vôùi ngöôøi thöôøng thöøa söï cho mình thì khoâng neân xem ñoàng nhö ngöôøi khaùc, khoâng neân boû hoï maø daïy cho ngöôøi khaùc". Luùc ñoù coù hai ngöôøi hoïc, moät ngöôøi thoâng minh, moät ngöôøi chaäm luït; khi thaày daïy cho ngöôøi thoâng minh thì duøng vaên daøi, coøn daïy cho ngöôøi chaäm luït thì boû bôùt, Phaät baûo neân daïy laïi. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ ñeán nhaø moät moân ñoà, hoï ñem giöôøng ra môøi ngoài, caû saùu ngöôøi cuøng ngoài laøm cho giöôøng bò hö saäp roài cuøng cöôøi lôùn. Caùc Bí-soâ khaùc cheâ traùch: "caùc thaày laøm vieäc phi phaùp nhö vaäy khoâng bieát xaáu hoå hay sao maø coøn cöôøi lôùn", hoï noùi: "chuùng toâi ñaâu coù uoáng röôïu hay aên haønh toûi", caùc Bí-soâ noùi: "khoâng bao laâu nöõa cuõng seõ thaáy caùc thaày laøm", laïi hoûi: "chuùng toâi laøm gì phi phaùp?", caùc Bí-soâ noùi: "caùc thaày khoâng thaáy giöôøng bò hö saäp hay sao?", ñaùp: "haù khoâng coøn goã vaø thôï moäc cheát heát roài hay sao?", caùc Bí-soâ im laëng, sau ñoù baïch Phaät, Phaät noùi:

“khoâng ñöôïc saùu ngöôøi cuøng ngoài moät giöôøng”. Luïc chuùng Bí-soâ laïi ngoài naêm ngöôøi, boán ngöôøi ñeàu coù loãi nhö treân, Phaät noùi: “ba ngöôøi ñöôïc ngoài treân moät giöôøng, neáu goã quaù cuõ thì chæ neân ngoài hai ngöôøi, giöôøng nhoû chæ ñöôïc ngoài moät ngöôøi. Ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp”. 3. Nhieáp tuïng trong Bieät moân thöù tö: Nuoâi bònh tröø taùnh toäi, Saép vieân khoâng leo caây,

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 16 734

Khoâng ñoä quan xuaát gia, Chaët tay, khoâng neân laøm. Duyeân xöù nhö treân, cuï thoï Öu-ba-ly baïch Phaät: “nhö Phaät ñaõ daïy gaëp ngöôøi bònh neân cung caáp, vaäy neân duøng vaät gì ñeå cung caáp?”, Phaät noùi: “chæ tröø taùnh toäi, caùc vaät thanh tònh khaùc ñeàu tuøy yù cung caáp”. Duyeân xöù nhö treân, cuï thoï OÂ ba-nan-ñaø coù moät Caàu tòch saép thoï Caän vieân, OÂ ba-nan-ñaø môøi Yeát ma sö, Giaùo thoï sö vaø baûy vò khaùc roài daãn Caàu tòch ñeán vaø mang theo vaät ñeå ngoài. Caàu tòch ñeán queùt doïn saïch ùseõ tánö, traûi3toøaxmn ngoài xong épxuoâ ánánoâi inhöng Thaäïtsaï p sö chöa ai ñeávaø n. chöa pùtÂ ai n thoïtòceâ ö øaãn s -tÂnh hö bà ù Cng iquag

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 16 735

toâi seõ ñoä cho cuøng xuaát gia roài toâi seõ laøm vua, ñieàu naøy ñaâu coù haïi gì. Toâi coù ñeán nhaø duï doã Quaûng ñaïi xuaát gia ñaâu, töï oâng ta ñeán caàu toâi môùi teá ñoä, tuøy thôøi lôïi ích ñöôïc phöôùc voâ bieân”, söù giaû veà noùi laïi, vua nghe roài lieàn cheâ traùch. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “do ñoä ñaïi thaàn cuûa vua neân coù loãi naøy, caùc thaày neân bieát OÂ ba-nan-ñaø laø keû ngu si, ñaõ ñoä ñaïi thaàn cuûa vua laøm cho vua giaän traùch. Töø nay khoâng ñöôïc ñoä ñaïi thaàn xuaát gia, neáu thaáy hoï ñeán xin neân gaïn hoûi: oâng coù phaûi laø quan vieân hay khoâng; neáu khoâng gaïn hoûi maø lieàn cho xuaát gia thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Sau ñoù coù ngöôøi nöôùc ngoaøi ñeán choã Bí-soâ caàu xuaát gia, khoâng coù ai bieát vaø vua baûn quoác cuõng chöa cho, caùc Bí-soâ nghi neân khoâng cho xuaát gia, Phaät noùi: “neáu coù ngöôøi nöôùc ngoaøi nhö vaäy thì neân cho hoï xuaát gia”. Duyeân xöù nhö treân, luùc ñoù cuï thoï A-nan vöøa môùi caïo raâu toùc, saùng sôùm ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc ñi ñeán ngoõ nhaø cuûa moät Baø-la-moân. Baø-la-moân naøy laø ñaïi hoïc só ñang ngoài trong nhaø giaûng Töù minh luaän cho naêm traêm ñoàng töû Baø-la-moân. Ngöôøi naøy taùnh voán ngaïo maïn töï cao, khoâng bieát leã pheùp, coù taùnh aùc hay khinh mieät ngöôøi khaùc neân khi thaáy toân giaû A-nan vôùi caùi ñaàu laùng boùng ñang ñi ñeán, lieàn hoûi ñeä töû: “ngöôi coù theå duøng naém tay ñaùnh vaøo ñaàu troïc cuûa Sa moân ñoù khoâng?”, ñaùp laø ñöôïc roài ñi ra duøng naém tay ñaùnh vaøo ñaàu A-nan, A-nan nhìn khaép boán phía, Baø-la-moân laïi caøng noåi saân baûo ñeä töû ñaùnh theâm, A-nan suy nghó: “ta neân laøm gì?”, nghó roài lieàn boû ñi. Veà ñeán trong röøng Theä ña sau khi thoï thöïc vaø röûa baùt xong, toân giaû baûo caùc Bí-soâ

ñöøng ñi ñeán ngoõ nhaø ñoù, hoûi coù loãi gì, ñaùp: “nhaø ñoù coù moät Baø-la-moân taùnh aùc, khoâng bieát leã pheùp ñaõ sai ñeä töû ñaùnh vaøo ñaàu toâi”, Bí-soâ hoûi: “thaày ñaõ laøm loãi gì?”, ñaùp: “toâi voán khoâng coù loãi, khi hoï sai ngöôøi ñaùnh vaøo ñaàu toâi, vì toâi nhìn neân hoï sai ñaùnh theâm. Tröôùc laø khoâng loãi nhöng sau laø coù loãi”. Luùc ñoù OÂ ba-nan-ñaø nghe roài lieàn noùi vôùi A-nan: “vöøa roài toâi chæ nghe loaùng thoaùng, xin toân giaû haõy noùi roõ laïi”, toân giaû lieàn noùi roõ laïi, OÂ ba-nan-ñaø vöøa nghe vöøa gaät guø roài suy nghó: “ta ñaõ bieát caùch trò keû tieåu nhaân naøy roài”, nghó roài lieàn baûo thôï caïo caïo ñaàu mình cho nhaün boùng, laïi thoa theâm daàu cho laùng boùng. Saùng hoâm sau ñaép y mang baùt vaøo thaønh ñeán tröôùc cöûa nhaø cuûa Baø-la-moân daïy hoïc kia, vì baän vieäc khaùc neân Baø-la-moân khoâng thaáy Bí-soâ. OÂ ba-nan-ñaø lieàn ñi qua laïi nhieàu laàn coát ñeå cho Baø-la-moân nhìn thaáy, khi Baø-la-moân nhìn thaáy lieàn baûo ñeä töû ra ñaùnh vaøo ñaàu Bí-soâ. OÂ ba-nan-ñaø nghe lôøi naøy roài lieàn noùi vôùi Baø-la-moân: “ngöôi laø vaät voâ tri, caàn gì sai ngöôøi khaùc maø khoâng töï ra ñaùnh”, Baø-la-moân nghe roài lieàn töùc giaän ñi ra duøng naém tay ñaùnh vaøo ñaàu Bí-

SOÁ 1451 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA TAÏP SÖÏ, Quyeån 16 736

soâ, OÂ ba-nan-ñaø lieàn naém laáy caùnh tay cuûa Baø-la-moân roài noùi: “naøy vaät ngu si, A-nan bò ngöôi ñaùnh, ta phaûi ñöa ngöôi ñeán choã vua”, noùi roài lieàn naém tay keùo loâi ñi. Baø-la-moân caát tieáng keâu, caùc ñeä töû chaïy ra naém caùnh tay kia keùo laïi, OÂ ba-nan-ñaø coù khí löïc raát maïnh, loâi Baø-la-moân vaø caû naêm traêm ñeä töû naøy ñi ñeán choã vua. Khi giaän döõ thì Luïc chuùng Bí-soâ ñeàu coù söùc maïnh naøy, khi ñeán tröôùc cöûa cung vua thì trong cung ñieän chaán ñoäng. Vua thaáy hieän töôïng naøy lieàn baûo taû höõu: “haõy ra xem coù phaûi Thaùnh giaû cuûa Luïc chuùng Bí-soâ ñeán hay khoâng?”, taû höõu chaïy ra xem, thaáy caûnh töôïng naøy roài lieàn trôû vaøo baùo vôùi vua laø coù Thaùnh giaû OÂ ba-nan-ñaø ôû ngoaøi cöûa, vua noùi cho vaøo. OÂ ba-nan-ñaø vaøo gaëp vua hoûi raèng: “Ñaïi vöông, neáu tröôùc ñaây Thaùnh giaû A-nan khoâng xuaát gia thì ôû ñòa vò naøo?”, vua noùi seõ laøm Löïc luaân vöông, laïi hoûi coøn vua laøm gì, ñaùp laø tuøy tuøng, OÂ ba-nan-ñaø noùi: “tröôùc ñaây vua coù ra cheá lònh xem caùc Bí-soâ nhö Thaùi töû, xem Bí-soâ ni nhö phi haäu, ñaëc caùch vieäc naøy khoâng ñoàng vôùi ngöôøi khaùc. Ñoái vôùi chuùng toâi, vua raát yeáu meán nhöng Baø-la-moân naøy laïi nghòch laïi cheá lònh cuûa vua, ñaõ duøng naém tay ñaùnh vaøo ñaàu Thaùnh giaû A-nan, nay noåi saân laïi ñaùnh vaøo ñaàu toâi, vieäc laøm naøy coù ñuùng hay khoâng?”, vua nghe roài lieàn noåi giaän ra lònh ñaïi thaàn chaët tay Baø-la-moân. Ñaïi thaàn tuaân lònh vua daãn Baø-la-moân ra choã ngaõ tö ñöôøng, thoâng baùo cho moïi ngöôøi ñeàu bieát toäi traïng cuûa Baø-la-moân. Luùc ñoù cha meï, thaân toäc, baïn beø … cuûa Baø-la-moân ñeàu keùo ñeán keâu khoùc nhö möa, noùi vôùi phaùp quan raèng: “laønh thay ñaïi quan, con toâi coù toäi neân vua ra lònh chaët tay, ñaõ phaïm quoác phaùp khoâng phaûi phaït oan, nhöng Baø- la-moân soáng baèng tay phaûi, xin Ngaøi ban aân chaët tay traùi ñöøng chaët tay phaûi”, ñaïi thaàn nghe roài lieàn baûo chaët tay traùi. Thôøi gian sau veát thöông ôû tay laønh laën, Baø-la-moân

che beân tay traùi, ñöa tay phaûi daïy hoïc, OÂ ba- nan-ñaø töø xa nhìn thaáy Baø-la-moân ñöa tay phaûi leân daïy hoïc lieàn phaãn noä gaáp boäi, ñeán gaëp vua taâu raèng: “Ñaïi vöông, tuy laøm theo phaùp lònh cuûa vua nhöng laïi thaønh an laïc”, vua tuy bieát phaùp nöôùc khoâng coù vieäc naøy nhöng vaãn hoûi laø coù vieäc gì, OÂ ba-nan-ñaø noùi: “tröôùc ñaây vua ñaõ ra lònh chaët tay nhöng tay Baø-la-moân vaãn coøn”, vua lieàn cho goïi ñaïi thaàn ñeán hoûi: “vì sao khanh khoâng chaët tay Baø-la-moân ?”, ñaùp laø ñaõ chaët roài, vua noùi: “neáu vaäy vì sao Thaùnh giaû OÂ ba-nan-ñaø thaáy Baø-la-moân coøn ñöa tay leân daïy hoïc?”, ñaïi thaàn noùi roõ nguyeân do roài noùi: “vì vaäy neân thaàn môùi chaët baøn tay traùi”, vua noùi: “khanh vì cha meï cuûa Baø-la-moân neân chaët tay traùi, nhöng lònh cuûa ta ñöa ra laø chaët baøn tay phaûi”, ñaïi thaàn tuaân lònh vua lieàn ñeán chaët baøn tay phaûi cuûa Baø-la-moân. Baø-la-moân khoâng coøn hai baøn tay neân thaû thoøng hai caùnh tay, OÂ ba-nan-ñaø tôùi beân

caïnh noùi vôùi Baø-la-moân: “vì sao thaû thoøng hai caùnh tay maø khoâng nhö ngaøy xöa ñeán ñaùnh vaøo ñaàu ta”, Baø-la-moân nghe roài buoàn baõ im laëng. Luùc ñoù caùc Baø-la-moân… vaø taát caû moïi ngöôøi ñeàu baát nhaãn noùi raèng: “Sa moân Thích töû khoâng coù töø bi, ñaõ khieán cho ngöôøi bò haønh hình laïi coøn khoå böùc khieán cho bò chaët luoân caû hai tay”. Caùc Bí-soâ nghe bieát vieäc naøy lieàn baïch Phaät, Phaät baûo: “do Bí-soâ khieán ngöôøi bò chaët tay neân coù loãi naøy. OÂ ba-nan-ñaø laø keû ngu si, ñaõ laøm traùi phaùp Sa moân, laøm vieäc khoâng neân laøm, ñaõ boû tuïc xuaát gia trong giaùo phaùp cuûa ta maø coøn taïo nghieäp aùc. Töø nay Bí-soâ naøo khieán ngöôøi bò chaët tay thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå”, luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeàu coù nghi thænh hoûi Phaät: “vì sao cuï thoï A-nan hoä veä Baø-la-moân, coøn OÂ ba-nan-ñaø laïi coù yù baùo thuø ?”, Phaät noùi: “khoâng phaûi ngaøy nay A-nan coù taâm uûng hoä coøn OÂ ba-nan-ñaø coù taâm baùo thuø, khieán cho ngöôøi bò chaët tay maø ngaøy xöa cuõng vaäy. Caùc thaày laéng nghe: Quaù khöù trong moät khu vöôøn kia coù hoa traùi sum sueâ vaø ao taém, coù moät aån só soáng ôû ñaây, chæ aên traùi caây uoáng nöôùc suoái, maëc aùo voû caây thöôøng ngoài kieát giaø döôùi moät goác caây ñeå tö duy nghóa cuûa phaùp. Treân caây coù moät con khæ haùi traùi quaêng xuoáng truùng vaøo ñaàu vò aån só, vò naøy lieàn noùi keä: “Ta khoâng nghó ñeán vieäc, Laøm cho ngöôøi khoå cheát, Do ngöôøi töï taïo toäi, Quaû baùo seõ bò gieát”. Vò aån só naøy coù quen bieát ngöôøi thôï saên, ngöôøi thôï saên naøy coù vieäc vaøo trong röøng tìm gaëp aån só, ñeán nôi khoâng thaáy aån só ñaâu neân ngöôøi thôï saên ngoài döôùi goác caây taïm nghæ. Luùc ñoù con khæ treân caây laïi quaêng traùi xuoáng truùng vaøo ñaàu ngöôøi thôï saên chaûy maùu, ngöôøi thôï saên ñau ñôùn ngöôùc leân caây nhìn lieàn thaáy con khæ ñang chuyeàn caønh, trong loøng töùc giaän lieàn caàm cung laáy teân ñoäc ra baén truùng con khæ, con khæ rôi xuoáng ñaát cheát. Naøy caùc Bí-soâ, vò aån só thuôû xöa chính laø A-nan ngaøy nay, con khæ chính laø Baø-la- moân, ngöôøi thôï saên chính laø OÂ ba-nan-ñaø. Thuôû xöa con khæ ñöôïc vò aån só hoä trì nhöng laïi bò ngöôøi thôï saên baùo thuø, ngaøy nay cuõng vaäy Baø-la-moân ñöôïc A-nan hoä trì nhöng laïi bò OÂ ba-nan-ñaø baùo thuø, moät ngöôøi hoä, moät ngöôøi boû. Vì vaäy neân bieát nghieäp duyeân ñaõ

taïo khoâng maát…”

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.